

Maria Cabalska

Tuligłowy, gm. Rokietnica, woj. przemyskie

Informator Archeologiczny : badania 11, 203-204

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

to wyniki spostrzeżeń z ubiegłego roku o koncentrycznym, przywałowym rozlokowaniu zabudowy grodu.

Badania w Świeciu n.Osą będą kontynuowane.

TULIGŁOWY, gm.Rokietnica
woj.przemyskie

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadziła dr hab.Maria Cabalska.
Finansował WKZ w Przemysiu. Trzeci sezon
badań. Wielkie grodzisko wczesnośrednio-
wieczne /VIII - XI w./.

Kontynuowano badania wykopaliskowe, koncentrując prace w obrębie grodu właściwego. Wał obwodowy wysoki 1,5 m, zamyka przestrzeń sbloną do pięcioboku o powierzchni około pół hektara, rozciągająca się na pochyłości; spadek 16 m po osi północ - południe.

Na majdanie wykonano 12 sondaży, przy pomocy których starano się uchwycić obszar największego zagęszczenia chat, odległości między nimi oraz wyznaczyć tereny niesabudowane w stosunku do wału północnego i wschodniego. Część wykopów nawiązując do badań z 1975 r. umożliwiła uzyskanie profili ciągłych po osi wschód-zachód i północ-południe. Odkryto 5 chat, usytuowanych w środkowej partii majdanu.

W efekcie trzechletnich badań odsłonięto 13 chat co dało możność odtworzenie zabudowy majdanu. Domy przeciętnie o wymiarach 4,5 x 5 m stały w luźnych rzędach na osi wschód - zachód. Wszystkie miały otwarte paleniska usytuowane w jamach w północnej części budynku. Wejścia znajdowały się od południa. W obacie nr 9 badanej w bieżącym roku palenisko wyłożone było kilkoma warstwami kamieni. Pięć sbadanych w tym roku domostw, stojących w odległościach od 4 do 2 m, od siebie wraz z chatą 1/1975 stanowiły centrum osady. Pozostałe domy były rozrzucone w kilku rzędach w odległości 6-8 m od siebie, na poziomych tarasach schodkowo opadających ku południu.

We wszystkich wykopach przylegających do wału nie stwierdzono warstwy mieszkalnej. W stosunku do wału północnego chata 3/77 stoi w odległości 3 m, a chata 1/76 - 3,5 m. Północno-wschodni narożnik grodu nie było zabudowany. Nie wykluczone jest, że w wykopach 4 i 5/1977 ujawniono niktłe ślady najdalej ku wschodowi wysuniętych budynków. Można by wnosić, że wadłuk wału wschodniego rozciągała się wolna przestrzeń pozostawiona ze względu na możliwe z tej strony połączenie z podgrodzem.

W chatach znaleziono wyroby żelazne. Z narsędzi najliczniejsze są noże, 7 sztuk, wszystkie z kołcem do rękojeści i prostym tyłcem. Liczne są fragmenty uprząży oraz broń w postaci grotów do oszpeców i do żuku.

Na uprząż składają się dwa wędzidła jednokabłąkowe z kółkami oraz 2 luźne kółka, ostroga z rombooidalnym kołosem oraz podkowa odkryte w 1975 r. w warstwie mieszkalnej osady 4/77. Ogólne cechy tak ceramiki jak i wyrobów żelaznych pozwalają na podtrzymanie chronologii grodu na VIII - XI wiek.

TRZELANY, gm.Baroszewo
woj.olsztyński
Stanowisko 2 "Rybackówka"

Polska Akademia Nauk
Instytutu Historii Kultury
Materialnej Zakład Epoki
Metali

Badaniami kierował mgr Tadeusz Baranowski,
udział wzięli: mgr Daniel Artymowski, M. Kraw-
kowiak /rysownicza/ i studenci UW. Siódmy
sezon badań. Osada /V-VII w./.

Osada wczesnośredniowieczna, leży na wschodnim brzegu je-
siora Piasa, przy zabudowaniach Gospodarstwa Rybackiego.

Wykopy wytyczone w miejscach, gdzie badania geofizyczne
stwierdziły anomalie w strukturze górnych warstw ziemi. Próba-
dane 475 m². Odsłonięto 11 obiektów, w tym 3 zapewne o charak-
terze mieszkalnym oraz 8 o charakterze gospodarczym. Na wyróż-
nienie zasługuje obiekt mieszkalny 2/77, wymiarach 540x120 cm
o prostokątnych narysach, które odznacza się wyraźnie od jas-
nociełego piasku calcowego. Wypełnisko o miąższości 50 cm sa-
wierako liczne fragmenty naczyń glinianych, kości zwierzęce,
kawałki polipy i węgli drzewnych. Odkryto też fragment glinia-
nego śpiżarka żelaznego i nodyka żelaznego.

W pobliżu znajdowała się niewielka jama sawierająca m.in. dwu-
ręcznie kamienne. W sąsiedztwie tych obiektów natrafiono
na kołiste narysy jamy 4/77 w przekroju kształtu głębokiej nie-
cki, o miąższości 130 cm, charakteryzującej się szarym i jasno-
brązowym zabarwieniem. Jama ta sawierała nieliczne i niewielkie
fragmenty naczyń i przepalonych kości. Dno wypełniska znajdowało
się na warstwie twiru i łu, cała zaś jama usytuowana była po-
między warstwami nieprzepuszczalnej gliny.

Na skłonie wschodnim badano warstwę kulturową z której usys-
kano poza licznymi fragmentami naczyń, m.in. fragment brązowej
szpilki kuszowej, brązową ornamentowaną blaszkę, fragment
brązowej brzoślety ze sgrubionymi końcami, nożyk żelazny i
szklany paciorek.

W ciągu siedmiu sezonów zbadano łącznie 1/3 osady w tym -
85 obiektów oraz warstwę kulturową na skłonie wschodnim. Zebrane
materiały pozwalają na dokonanie opracowania tego stanowiska.

Nie przewiduje się dalszych badań.